

Advies over het rapport van het Rekenhof over de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 14 januari 2015.

Uitgebracht door de Algemene Raad op 26 maart 2015 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: commissie Onderwijs, Vorming en Arbeidsmarkt van 6 en 27 februari en 17 maart onder het voorzitterschap van Mil Kooyman.

Met inbreng van de Raad Secundair Onderwijs op 12 februari en 12 maart en de Raad Levenslang en Levensbreed Leren van 24 februari.

Dossierbeheerder: Koen Stassen

1 Situering

Minister Crevits vroeg op 14 januari 2015 het advies van de Vlor over de conclusies en aanbevelingen van het rapport van het Rekenhof over de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt in het voltijds secundair onderwijs.¹ De raad is er zich van bewust dat de discussie over de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt breder gaat dan de inhoud van het rapport van het Rekenhof, maar beperkt zich in dit advies tot de thema's die het Rekenhof aansnijdt in de conclusies en aanbevelingen.

Het rapport haalt een aantal knelpunten aan waarmee in de toekomst zeker rekening moet worden gehouden, niet alleen in het voltijds secundair onderwijs maar ook in de andere onderwijsvormen van het secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs. Daarnaast blijkt uit het rapport dat de bezorgdheid van het Rekenhof over de rol van de Vlaamse kwalificatiestructuur deels gelijk loopt met de bezorgdheden die de Vlor in het verleden al formuleerde in verschillende adviezen.

De adviesvraag creëert een opening om een stap vooruit te zetten in de relatie tussen de Vlaamse kwalificatiestructuur en de arbeidsmarktgerichte onderwijsopleidingen. De minister heeft in haar antwoord op het Vlor-advies over de beleidsnota aangegeven hiervoor open te staan: *Wat de Vlaamse kwalificatiestructuur betreft: Naast verkorting van procedures wil ik eveneens bekijken op welke wijze we binnen het framework van de VKS tegemoet kunnen komen aan bepaalde fundamentele opmerkingen die zich vandaag stellen en ook in het advies van de Vlor naar voor komen.*

Dit advies clustert de aanbevelingen uit het rapport van het Rekenhof in drie thema's:

- Het draagvlak voor de Vlaamse kwalificatiestructuur vergroten;
- De referentiekaders die aan de basis liggen van de arbeidsmarktgerichte opleidingen;
- De actualisering en rationalisering van het aanbod.

Omdat die thema's niet beperkt zijn tot het arbeidsmarktgericht voltijds secundair onderwijs, spreekt de Vlor zich uit over het arbeidsmarktgericht onderwijs in het secundair en volwassenenonderwijs. Waar dat niet het geval is, wordt dit gespecificeerd.

2 Het draagvlak voor de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) vergroten

Om onderwijs en arbeidsmarkt beter bij elkaar te laten aansluiten, moeten enkele knelpunten van de kwalificatiestructuur aangepakt worden. De adviesvraag van de minister is een goede aanleiding om die knelpunten opnieuw onder de aandacht te brengen en voorstellen te doen om ze op te lossen.

¹ Rekenhof (2014). [Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement.](#)

2.1 Aanbevelingen van het Rekenhof

- *Het is noodzakelijk dat de uitvoering van het kwalificatiestructuurdecreet een voldoende groot draagvlak heeft. De onderwijsverstrekkers kunnen vroeger betrokken worden bij de totstandkoming van de beroepskwalificatiedossiers.*
- *De overheid kan nagaan of het gebruik van descriptorelementen voor de eindtermen wel aangewezen is. Er moet immers rekening mee gehouden worden dat onderwijs niet alleen gericht is op maatschappelijke activiteiten, maar ook op persoonlijke vorming, die overigens ook belangrijk is voor het functioneren op de arbeidsmarkt.*

Dit advies gaat enkel in op de eerste aanbeveling. De discussie over eindtermen uit de tweede aanbeveling wordt afzonderlijk behandeld in een oriënterend advies over einddoelen dat de Vlor in juni 2015 zal uitbrengen.

2.2 Beleidsintenties

De minister wil de procedures voor beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties evalueren en bijsturen:

De Vlaamse kwalificatiestructuur beschrijft welke competenties nodig zijn voor de uitoefening van beroepen en koppelt deze aan opleidingen. Om deze verder uit te rollen en ervoor te zorgen dat het onderwijs sneller kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen en innovaties, zal ik de huidige procedures met betrekking tot de opmaak van beroeps- en onderwijskwalificaties en de programmatieprocedures binnen onderwijs evalueren, samen met het werkveld, en waar mogelijk inkorten. Ook maak ik werk van een strategie om bestaande beroeps- en onderwijskwalificaties actueel te houden.²

De Vlor oordeelde in zijn advies over de beleidsnota dat het inkorten van de procedures een te beperkte insteek is en vroeg een fundamenteel debat over de meerwaarde van de Vlaamse kwalificatiestructuur om onderwijskwalificaties te beschrijven, te ordenen en te ontwikkelen.³

In haar antwoord op het Vlor-advies over de beleidsnota geeft de minister mee:

‘Naast verkorting van procedures wil ik eveneens bekijken op welke wijze we binnen het framework van de VKS tegemoet kunnen komen aan bepaalde fundamentele opmerkingen die zich vandaag stellen en ook in het advies van de Vlor naar voor komen. Zo onderzoek ik momenteel op welke wijze het onderscheid tussen beginnende beroepsbeoefenaars en de beschrijving van de vereiste competenties van ervaren beroepsbeoefenaars die in beroepskwalificaties worden opgelijst kan gemaakt worden. Ik hoop hiermee het jarenlange debat hieromtrent te kunnen overstijgen.’

2.3 Belang van algemene vorming in het arbeidsmarktgericht onderwijs

In de eerste plaats wil de Vlor het belang van algemene vorming in het arbeidsmarktgericht onderwijs beklemtonen. Algemene vorming is de ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen die bijdragen tot de persoonlijke ontwikkeling van elk individu en laat hem toe om

² [Beleidsnota Onderwijs 2014-2019](#), p. 31.

³ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de beleidsnota Onderwijs 2014-2019](#), 27 november 2014.

autonoom en interactief in de samenleving te functioneren en er een bijdrage aan te leveren. Zij omvat de overdracht van kennis en waarden tussen generaties en overstijgt kritisch de momentane belangen van de samenleving.⁴

Recent onderzoek van Lavrijsen en Nicaise toont het belang aan van die algemene vorming in het arbeidsmarktgericht secundair onderwijs. De veranderende eisen op de arbeidsmarkt doen de arbeidsmarktvooruitzichten voor mensen met een arbeidsmarktgericht diploma immers relatief snel verslechteren. Als gevolg van de introductie van nieuwe technologieën moeten werknemers zich steeds vaker bijscholen en dat is eenvoudiger wanneer men kan vertrekken van een voldoende brede basisopleiding.⁵

In zijn advies over de conceptnota duaal leren benadrukte de Vlor dat algemene vorming en arbeidsmarktgerichte vorming geen twee onafhankelijke gehelen zijn die aan elkaar geplakt kunnen worden, zoals nu wordt gesuggereerd in het decreet VKS. Ze vormen één geïntegreerd geheel.⁶ In de arbeidsmarktgerichte opleidingen van het secundair onderwijs moet er dan ook voldoende ruimte gelaten worden om die algemene vorming te realiseren.

2.4 Van beroepskwalificatie naar onderwijscurriculum

Het voorstel van het Rekenhof over een betrokkenheid van de onderwijsverstrekkers bij de totstandkoming van beroepskwalificatiedossiers kan het draagvlak voor de VKS weliswaar verhogen, maar komt niet tegemoet aan de cruciale vraag van het onderwijs. Dat is die naar ruimte voor onderwijsverstrekkers om de beroepskwalificaties in een onderwijscontext te brengen, waarbij vertrokken wordt van het profiel van een leerling. De centrale bezorgdheid die de Vlor ook in vroegere adviezen heeft uitgesproken is die over de impact van de kwalificatiestructuur op het onderwijscurriculum.

In het voorontwerp van decreet over de VKS dat de Vlor adviseerde in 2008, was opgenomen dat de beroepskwalificaties 'onverkort' moesten overgenomen worden in de onderwijskwalificaties. Hoewel 'onverkort' werd geschrapt uit het decreet, is de geest niet veranderd bij de uitvoering ervan. Hoewel de regelgeving dit niet oplegt, wordt bij de opmaak van onderwijsopleidingen immers de koppeling tussen een beroepskwalificatie en het onderwijscurriculum te absoluut gezien. Hiervoor zijn er geen nieuwe maatregelen nodig, alleen de uitvoering van de bestaande regelgeving moet anders ingevuld worden.

De ruimte voor inbedding van de beroepskwalificaties in een onderwijscontext is daarom de cruciale vraag. Daarbij is het belangrijk te benadrukken dat de Vlor het belang van de beroepskwalificatie als referentiekader erkent. Het blijft het belangrijkste referentiekader voor de arbeidsmarktgerichte competenties. De beroepscompetenties moeten dan ook maximaal

⁴ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Visietekst over algemene vorming in het secundair onderwijs](#), 12 januari 2012.

⁵ Lavrijsen, J. & Nicaise, I. (2014). [Life cycle patterns in the labour market returns to vocational education. Evidence from the LFS and PIAAC](#). Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen: Leuven.

⁶ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Advies over de conceptnota duaal leren](#), 12 maart 2015.

herkenbaar opgenomen worden in het curriculum van de arbeidsmarktgerichte opleidingen, net zoals dat voor eindtermen en specifieke eindtermen het geval is.

De onderwijsverstrekkers moeten worden betrokken bij de bepaling van het opleidingsaanbod. Wil dat transparant blijven, moeten er immers onderwijsvorm- en onderwijsniveau-overstijgende afspraken gemaakt worden over de 'inbedding' van de beroepskwalificaties in het onderwijscurriculum. Bovendien moet het aanbod afgestemd zijn op het doelpubliek en de onderwijscontext.

Voor het secundair onderwijs kan de matrix een hefboom zijn om de profielen van opleidingen te verduidelijken met het oog op een betere onderwijsloopbaanbegeleiding. De plaats van een opleiding in de matrix bepaalt immers sterk het profiel van die opleiding. Bij de invulling van die matrix voor het arbeidsmarktgericht aanbod moeten dus zowel de onderwijsverstrekkers als de interprofessionele en/of sectorale sociale partners betrokken worden. Het is duidelijk dat de invulling van de matrix de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt overstijgt omdat het gaat over het volledige opleidingsaanbod van het secundair onderwijs van de eerste tot en met de derde graad.

Onderwijs en de arbeidsmarkt moeten ook afspraken maken over het beheersingsniveau dat kan bereikt worden op het einde van het arbeidsmarktgericht onderwijstraject en welke rol er is weggelegd voor het bedrijf en de sector om de werknemer op het niveau van 'volwaardig' beroepsbeoefenaar te brengen. Het voornemen van de minister om een onderscheid te maken tussen de competenties van een 'volwaardig' en 'beginnend' beroepsbeoefenaar, sluit aan bij dit principe. Om deze gedeelde verantwoordelijkheid voor de opleiding van een lerende te realiseren, zijn er een aantal flankerende maatregelen nodig tijdens het onderwijs- én het werktraject:

- Voldoende capaciteit voor verschillende vormen van werkplekleren (inclusief duaal leren) voor alle lerenden;
- Toegang tot (hoogtechnologische) infrastructuur;
- Mogelijkheden voor de professionalisering van leerkrachten en begeleiders op de werkvloer;
- Warme overdracht tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- Stimuli voor levenslang leren;
- (Onderwijs)loopbaanbegeleiding;
- Een kwaliteitskader, op voorwaarde dat het geen bijkomend kwaliteitszorgsysteem is bovenop de bestaande systemen van interne en externe kwaliteitszorg én dat het geen onrecht doet aan de integratie van de component algemene en de component arbeidsmarktgerichte vorming.⁷

2.5 Ontkoppeling opleidingenstructuur en beroepenstructuur

De Vlor blijft in navolging van vroegere adviezen⁸ pleiten voor een onderscheid tussen een kwalificatiestructuur en een opleidingenstructuur. Concreet betekent dit dat raad zich verzet tegen de koppeling van onderwijskwalificaties aan de niveaus van de kwalificatiestructuur zoals

⁷ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de beleidsnota Onderwijs 2014-2019](#), 27 november 2014, p. 19.

⁸ O.a. Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over het ontwerpbesluit over de erkenning van onderwijskwalificaties 1 t/m 4](#), 26 september 2013.

voorzien in artikel 14 van het decreet over de kwalificatiestructuur.⁹ In tegenstelling tot wat de uitvoeringsbesluiten bij de kwalificatiestructuur voorzien, moet het opleidingsaanbod vertrekken vanuit de behoeften van het doelpubliek en niet vanuit een technische koppeling van beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties (zie 2.4) zoals nu voorzien is in de uitvoeringsbesluiten bij de kwalificatiestructuur.

2.6 Gedifferentieerde studiebekrachtiging

De Vlor vindt het belangrijk dat elke lerende aan een leertraject begint dat leidt tot een onderwijskwalificatie. Als dat ondanks alle inspanningen, ondersteuning en begeleiding niet gebeurt, is het belangrijk om een systeem van gedifferentieerde studiebekrachtiging te voorzien. Concreet betekent dit dat de verworven competenties van de lerende geëxpliciteerd en erkend worden met het oog op doorstroming naar de arbeidsmarkt of het aanvangen van andere onderwijs- of opleidingstrajecten. Het uitgereikte studiebewijs krijgt zo een civiel effect op de arbeidsmarkt en/of in onderwijs en opleiding. In de conceptnota over het duaal leren wordt het concept 'deelkwalificaties' naar voor geschoven, maar voor de Vlor is het onduidelijk wat de minister hier precies onder verstaat. Er moet nog verder uitgezocht worden hoe dit concept spoort met de hier voorgestelde gedifferentieerde studiebekrachtiging.

3 Referentiekaders

3.1 Aanbevelingen Rekenhof

- *De overheid moet maatregelen treffen opdat de indieners van de beroepskwalificatiedossiers op een deugdelijke manier de arbeidsmarktrelevantie aantonen.*
- *Er is nood aan beroepscompetentieprofielen die na validatie in de SERV, volledig en toereikend zijn voor de beroepskwalificatiedossiers.*

3.2 Toekomstgericht opleidingsaanbod

De Vlor vindt het belangrijk dat de geboden referentiekaders voor het arbeidsmarktgericht onderwijs toekomstgericht zijn op het vlak van tewerkstelling en op het vlak van competenties.

De Vlor deelt de bezorgdheid van het Rekenhof dat de beroepskwalificatiedossiers hun arbeidsmarktrelevantie voldoende moeten kunnen aantonen. Het is daarbij niet voldoende om enkel het verleden en de huidige situatie te beschrijven, zoals de beroepskwalificatiedossiers dat doen. Voldoende jobs in het verleden garanderen immers geen jobs voor de toekomst. Daarom vraagt de raad dat er meer rekening gehouden wordt met toekomstprognoses van de sectoren. Deze gegevens zijn een noodzaak om een toekomstbestendig onderwijsaanbod vorm te geven.

⁹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Gedragen beleid in onderwijs. Memorandum voor de Vlaamse Regering 2014-2019](#), 23 januari 2014, p. 19.

Ten tweede vindt de Vlor het belangrijk dat de beroepskwalificaties niet alleen competenties beschrijven van huidige werknemers, maar ook aangeven welke competenties er mogelijk in de toekomst nodig zijn.

3.3 Beroepscompetentieprofielen

De Vlor deelt de aanbeveling van het Rekenhof niet dat de Competent-fiches volledig en toereikend horen te zijn voor de beroepskwalificatiedossiers. Het decreet VKS van 2009 vertrok van het principe dat de Competent-fiches de enige basis zouden vormen van de beroepskwalificaties. Via OD XXI werd naderhand bepaald dat de beroepskwalificatiedossiers die vertrekken vanuit de Competent-fiches indien nodig aangevuld kunnen worden omdat:

- sommige sectorale sociale partners een aantal Competent-fiches niet valideerden omdat ze in deze sectoroverstijgende fiches de eigen sectorale identiteit te weinig konden herkennen;
- de Competent-fiches moeilijk inschaalbaar bleken in de Vlaamse kwalificatiestructuur omdat niet alle descriptorelementen opgenomen waren.

Via de procedure die nu in het decreet VKS is opgenomen, wordt aan deze knelpunten verholpen. De erkende en ingeschaalde beroepskwalificaties vormen daardoor sterke referentiekaders voor het arbeidsmarktgericht onderwijs.

4 Aanbod actualiseren en rationaliseren

4.1 Aanbevelingen Rekenhof

- *Het is aangewezen dat de Vlaamse Regering en de administratie de screenings van de opleidingen voortzetten, op een manier die leidt tot een duidelijk oordeel over de arbeidsmarktrelevantie en de inhoudelijke actualiteit van de arbeidsmarktgerichte onderwijsopleidingen.*
- *De overheid kan overwegen arbeidsmarktgerichte onderwijsopleidingen die onvoldoende afgestemd zijn op de behoeften de arbeidsmarkt te actualiseren of te schrappen.*
- *Ook moet een decretale regeling worden overwogen die ervoor zorgt dat een school haar arbeidsmarktgerichte opleidingen die onvoldoende afgestemd zijn op de arbeidsmarkt, schrapt. Ook bepalingen die scholen stimuleren opleidingen aan te bieden waaraan op de arbeidsmarkt behoefte is, kunnen worden overwogen.*

4.2 Screening van het opleidingsaanbod

De Vlor vindt het belangrijk dat het opleidingsaanbod grondig gescreend wordt. Daarbij moet bekeken worden of een opleiding zijn doelstellingen realiseert. Als een opleiding arbeidsmarktgericht is, moeten er ook voldoende garanties zijn dat de lerenden met de competenties verworven in de opleiding vlot kunnen doorstromen naar de arbeidsmarkt.

Daartoe moet de informatie ontsloten worden die het departement en de agentschappen van het beleidsdomein Onderwijs en de VDAB hebben over de in-, door- en uitstroom van lerenden. De Vlor vindt het positief dat de VDAB de methodiek van de knelpuntberoepenlijst herbekijkt en

hoopt dat hiermee tegemoet wordt gekomen aan de opmerkingen van het Rekenhof bij de methodiek.¹⁰

De Vlor vindt bovendien dat de screening niet enkel mag terugblikken, maar ook vooruit moet kijken naar:

- de doorstroming van opleidingen en studiegebieden naar sectoren;
- de duurzaamheid van de tewerkstelling;
- de competentieprognoses.

De raad is er zich van bewust dat deze informatie niet altijd beschikbaar is, maar vindt dat er minstens moet onderzocht worden hoe deze indicatoren kunnen betrokken worden in de screening.

4.3 Actualisering van opleidingen

Het rapport van het Rekenhof gaat na hoe actueel de leerplannen van de derde graad bso en tso zijn en of ze inhoudelijk afgestemd zijn op beroepsprofielen. Respectievelijk 45 % en 77 % van de leerplannen zijn niet gebaseerd op een beroepsprofiel. Daarnaast blijkt 1/3 van de leerplannen in de derde graad bso ouder dan vijf jaar en zelfs 1/4 ouder dan tien jaar.¹¹

De Vlor erkent deze vaststelling, maar wil meteen ook een verklaring geven voor deze stand van zaken:

- De onderwijsinspectie keurt al enige tijd geen leerplannen meer definitief goed omwille van het ontbreken van een aantal referentiekaders. Dat heeft geleid tot terughoudendheid bij de leerplanmakers om nieuwe leerplannen in te dienen. Bovendien neemt dat niet weg dat er nog steeds leerplannen ingediend worden voor voorlopige goedkeuring als blijkt dat de inhoud van de opleiding niet meer overeen stemt met de behoeften van de arbeidsmarkt.
- De aankondiging van de hervorming van het secundair onderwijs en vooral de invulling van de matrix heeft de actualisering van de leerplannen stilgelegd.
- De SERV-beroepsprofielen dekten niet alle sectoren, waardoor er gezocht moest worden naar andere referentiekaders.
- De vertraging van de uitrol van de VKS zorgde ervoor dat de beloofde referentiekaders langer uitbleven dan voorzien.
- De kwalificatiestructuur is door de Vlor altijd als een belangrijk instrument aanzien voor het bieden van duidelijke referentiekaders voor de arbeidsmarktgerichte opleidingen. Voor de inhouden van het arbeidsmarktgericht onderwijs is het goed dat deze referentiekaders ondertussen beschikbaar of in ontwikkeling zijn.

¹⁰ Rekenhof (2014). [Knelpuntberoepen. Kwaliteit van de beleidsinformatie. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement.](#)

¹¹ Rekenhof (2014). [Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement.](#) p. 41.

Om het onderwijsaanbod actueel te houden, is het belangrijk om de procedures voor de beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties zo kort mogelijk te houden, zonder afbreuk te doen aan de inspraak van het brede onderwijsveld via de Vlor. De raad steunt dan ook het voornemen van de minister om deze in te korten. Nu wordt er veel tijd verloren door de bestaande procedures. Zeker voor de gespecialiseerde arbeidsmarktgerichte opleidingen (zowel in het secundair voltijds, secundair volwassenenonderwijs en hbo5) is het belangrijk dat ze snel kunnen inspelen op gewijzigde verwachtingen van de arbeidsmarkt. De sectoren dragen de verantwoordelijkheid voor de actualisering van beroepskwalificaties, maar de Vlor vindt het belangrijk dat de onderwijsactoren vanuit het contact met het werkveld kunnen signaleren dat er een actualisering van een beroepskwalificatie nodig is. De raad vindt dat dit moet meegenomen worden bij de uitwerking van de door de minister aangekondigde strategie om bestaande beroeps- en onderwijskwalificaties actueel te houden.

4.4 Schraping van opleidingen

De Vlor begrijpt de logica achter de vraag van het Rekenhof naar een regeling om opleidingen te schrappen die niet meer voldoen aan de verwachtingen van de arbeidsmarkt. Een erkende opleiding blijft op dit moment immers formeel bestaan, zelfs als ze alle arbeidsmarktrelevantie heeft verloren.

De raad stelt daarom voor om een cyclus te voorzien voor de actualisering van het onderwijsaanbod. Daarbij moet een screening van een opleiding na een bepaalde periode bepalen of ze geactualiseerd, omgevormd of geschrapt moet worden. Dat geldt niet enkel voor het arbeidsmarktgericht secundair onderwijs, maar ook voor het volwassenenonderwijs.

De screening moet gebaseerd zijn op vooraf bepaalde criteria die best vastliggen in een regelgevend kader. De Vlor pleit voor specifieke aandacht voor de personeelsleden als opleidingen geschrapt worden. De betrokken leerkrachten moeten begeleid worden zodat ze zinvol ingezet kunnen worden binnen hun ambt.

Deze cyclus moet lang genoeg duren om continuïteit te garanderen voor de onderwijsverstrekkers, maar kort genoeg zijn om een actueel opleidingsaanbod te garanderen. De termijn kan verschillen afhankelijk van de specialisatiegraad van een opleiding. Een meer gespecialiseerde opleiding is bijvoorbeeld meer vatbaar voor evoluties op de arbeidsmarkt en moet daardoor sneller gescreend worden dan bijvoorbeeld een opleiding van de tweede graad.

4.5 Stimuleren van het aanbod

De Vlor vindt dat er omzichtig moet omgesprongen worden met stimuli voor bepaalde opleidingen. Bij de mogelijke verdere uitwerking ervan moeten deze stimuli voldoen aan drie voorwaarden:

- Eenduidige en transparante criteria bij de selectie van de opleidingen waarvoor de overheid stimuli voorziet.

- Een stimuleringsbeleid voor bepaalde opleidingen mag niet leiden tot een 'programmatiedrift'. Op macroniveau zou dat geen goede evolutie zijn.
- Een stimuleringsbeleid mag niet ten koste gaan van omkadering/werkingsmiddelen van andere opleidingen.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Harry Martens
voorzitter